

ПРИРОДНІ РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ ЛУКІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Останні п'ять років стали переломними для зміни державного управління в Україні. В основу моделі місцевого самоврядування покладено об'єднання населених пунктів за природними, історико-культурними та соціально-економічними особливостями, наслідком якого стала поява, згідно норм Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [7], територіальних громад (ТГ) – низової ланки устрою держави на місцях. Нині в області створено 54 ТГ, серед яких і Луківська громада Ковельського району (до липня 2020 р. – Турійського), що утворилась 2016 р. До її складу увійшли чотири сільські ради, де розташовані селище міського типу (Луків) та 13 сіл (Відути, Годовичі, Залісці, Зілове, Кличковичі, Комарів, Миляновичі, Новосілки, Окунин, Перевісся, Сомин, Тупали, Туровичі). Площа території складала 157,6 км², населення (на 01.01.2021 р.) 5 119 ос. (міське – 3 081 ос., сільське – 2 038 ос.). Центром громади є смт Луків [2-3; 5; 10].

Територія громади характеризується наявним природним рекреаційним потенціалом, а саме сприятливими кліматичними умовами, біоресурсами, зокрема лісовими та унікальними природно-заповідними ділянками.

Наявні природні умови та ресурси дозволяють здійснювати туристсько-рекреаційну діяльність впродовж року, передусім, завдяки середньорічним температурам: зимова (-5,0 °C), літня (+19,0 °C). Кількість опадів 500-600 мм. Варто відмітити, що період літньої рекреації дещо менш тривалий, ніж на інших територіях України [5; 10-12].

Рекреаційне значення мають водні ресурси. Матеріали Регіонального офісу водних ресурсів у Волинській області свідчать, що в межах ТГ протікає дві річки, які відносяться до басейну двох правих приток Прип'яті: Турії та Вижівки, а саме р. Вільшанка – ліва притока р. Турія біля сс. Миляновичі, Зілове, Туровичі (довжина річки сягає 17,89 км, площа водозбірного басейну 70,83 км², похил річки 1,2 м/км) та р. Плиска (біля с. Комарів) – ліва притока р. Вижівка (довжина річки сягає 13,0 км, площа водозбірного басейну 19,4 км², похил річки 0,1 м/км). На досліджуваній території є й два озера: Сомин (площа водного дзеркала –124,0 га, максимальна глибина – 56,0 м, об'єм водної маси – 11,1 млн м³) та Окунін (площа водного дзеркала – 17,6 га, максимальна глибина – 11,0 м, об'єм водної маси – 1,14 млн м³). Широке використання мають шість ставків у смт Луків (три), у сс. Миляновичі (два) та

Сомин (один). Водні плеса є досить привабливими для рекреаційної діяльності, зокрема короткотермінового відпочинку (купання, занять водним туризмом, плавання на човнах, рибальства) та екологічного пізнання природи (дослідження біорізноманіття територій ПЗФ) [5; 9-10; 12].

Лісові ресурси громади зосереджені у Перевалівському та Ружинському лісництвах ДП «Турійського ЛМ» на площі 2 566,6 га (10,2 % площі ТГ). Основними лісоутворюючими породами є сосна звичайна *Pinus sylvestris* – 50 %, вільха чорна *Alnus glutinosa* – 28 %, береза повисла *Betula verrucosa* – 20 %, дуб звичайний *Quercus robur* – 2 %. Значний потенціал флористичних ресурсів – це цінні види лікувальних трав та дикорослих ягід [4]. Основними господарствами мисливського та рибальського спрямування у ТГ є Турійське районне товариство мисливців і рибалок «Тур» і ТОВ «Веста М», що орієнтовані на таких тварин як лось, олень благородний і плямистий, козуля, кабан, заєць-русак, білка, лисиця, єнотовидний собака, видра, куниця кам'яна і лісова, лань європейська, бобер, тхір чорний, сіра куріпка [1; 5; 9; 12].

Важливу перспективну роль для сталого розвитку Луківської ТГ має наявний в її межах природно-заповідний фонд, що сформований згідно норм Закону України «Про природно-заповідний фонд України» [8]. За даними Управління екології та природних ресурсів Волинської ОДА [11], в межах громади зосереджений один природоохоронний об'єкт загальнодержавного значення – парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва «Здоров'я», площею 13,6 га. Він утворений Указом Президента України від 20.08.1996, № 715/96 з метою охорони одного з найстаріших у області дендропарків англійського типу, тобто пейзажного, природного. Дендропарк був закладений у ХІХ ст. поруч із палацом-резиденцією Мйончинських, що був спроектований архітектором із Дрездена Матеусом Пепельманом. На території парку ростуть кремезні дуби звичайні *Quercus robur*, липи дрібнолисті *Tilia cordata*, ясени звичайні *Fraxinus excelsior*, гіркокаштани *Aesculus hippocastanum* віком понад 275 років. Коефіцієнт заповідності території становить 0,09 %. Щільність об'єктів ПЗФ у басейні р. Срібниця – 0,01 об'єкта/100 км². Цей об'єкт ПЗФ може слугувати для відпочинку, пізнавальної та екологічної діяльності як місцевого населення, так і прибулих туристів [4-5; 9-12].

Луківська громада має сприятливі кліматичні умови, достатньо забезпечена водними, лісовими ресурсами та природно-заповідними територіями, що створюють передумови повноцінної рекреаційної діяльності, розвитку екологічного та пізнавального туризму. Сучасний стан природного рекреаційного потенціалу громади потребує заходів для покращення ситуації, тому доцільно:

- 1) сприяти призупиненню діяльності шкідливого виробництва;
- 2) збільшити площі лісових насаджень;
- 3) провести очищення водних об'єктів громади;
- 4) запровадити комплексні заходи захисту та відтворення насаджень у парку-пам'ятці садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Здоров'я»
- 5) науково обґрунтувати необхідність створення нових об'єктів ПЗФ;
- 6) розробити туристсько-екскурсійні маршрути та включити до них об'єкт ПЗФ;
- 7) створити рекреаційні пункти та місця короткотривалого відпочинку для туристів, в тому числі й для осіб з особливими потребами;
- 8) використати новітні методи інформування населення про цінність природоохоронних територій;
- 9) підвищити рівень наукової, еколого-виховної, туристсько-рекреаційної діяльності в межах загальнозоологічних заказників.

Висновки. Луківська громада, маючи значні природні рекреаційні ресурси має всі передумови стати потужною базою для розвитку екологічного та пізнавального туризму, здійснення природоохоронної та освітньо-наукової діяльності. Вивчення природного потенціалу окремо взятої громади сприятиме чіткому аналізу екологічної

ситуації на місцевому рівні, що дозволить розробити шляхи вирішення проблем довкілля та розвитку рекреації і туризму.

Список використаних джерел: 1. Волинське обласне управління лісового та мисливського господарства. URL: <https://lisvolyn.gov.ua/>. 2. Головне управління статистики у Волинській області. URL: <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua>. 3. Децентралізація: URL: <https://decentralization.gov.ua/> 4. Карпюк З. К., Фесюк В. О., Антипюк О. В. Природно-заповідний фонд Волинської області : альбом-каталог – Київ, 2018. – 136 с. 5. Луківська територіальна громада. URL: <http://lukivska.gromada.org.ua>. 6. Природно-заповідний фонд Волинської області. URL: <http://eco.voladm.gov.ua/category/all/locality=9>. 7. Про добровільне об'єднання територіальних громад Закон України від 05.02.2003 р. № 157-VIII // Відомості ВРУ України. – 2003. – № 13. – 91 с. 8. Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 16 черв. 1992 р. 2456-XII: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2456-12> . 9. Регіональний офіс водних ресурсів у Волинській області. URL: <https://vodres.gov.ua/>. 10. Турійська районна державна адміністрація. URL: <http://turadm.gov.ua/>. 11. Управління екології та природних ресурсів Волинської ОДА. URL: <https://voladm.gov.ua/category/upravlinnya-ekologiyi-ta-prirodnih-resursiv/1/>. 12. Чир Н. В., Качаровський Р. Є., Павлушенко М. О. Оцінка сучасного стану та перспектив модернізації туристичної інфраструктури в умовах розвитку окремих об'єднаних територіальних громад Турійського району Волинської області // Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – 2017. – № 9 (358): Геогр. науки. – С. 94-100.

**Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії**

**Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej**

**Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie
Wydział Nauk Społecznych**

**Палескі дзяржаўны ўніверсітэт, г. Пінск
Факультэт эканомікі і фінансаў**

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

**Матеріали V Міжнародної науково-практичної
Інтернет-конференції**

(м. Луцьк, 8–9 квітня 2021 р.)

**Луцьк
2021**

УДК 911.3:30/33(477.82)(082)
С90

Рекомендовано до друку Вченою радою географічного факультету
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 8 від 23 березня 2021 р.)

Рецензенти: **Лютак О. М.** – доктор економічних наук, професор кафедри міжнародних економічних відносин Луцького національного технічного університету
Костащук І. І. – доктор географічних наук, доцент кафедри географії України та регіоналістики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів : матеріали V Міжнар. наук.-
С90 **практ. Інтернет-конференції / за ред. Ю. М. Барського, С. О. Пугача, м. Луцьк, 8–9 квітня 2021 р. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2021. 148 с.**

У збірнику висвітлюються проблеми сучасної географічної та економічної науки, які були розглянуті на V Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції. Розкриваються питання теорії та методології географічних досліджень, регіональних економічних студій, освітніх технологій у географії та економіці, а також проблеми суспільно-географічних, природно-географічних, рекреаційно-туристських досліджень Волині та прилеглих територій.

Для широкого кола фахівців, які працюють у сфері географії, економіки, державного управління, освіти, рекреації та туризму, краєзнавства. Видання також буде корисним для вчителів, аспірантів та студентів, а також усіх, хто цікавиться проблемами регіональних досліджень.

УДК 911.3:30/33(477.82)(082)

© Волинський національний
університет імені Лесі Українки, 2021
© Колектив авторів, 2021

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ГЕОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	6
<i>Барський Ю., Бакота Д., Єрко І.</i> Доступний (інклюзивний) туризм: основні поняття	6
<i>Васильченко А.</i> Аналіз деяких теоретичних підходів до класифікації кластерів..	9
<i>Погребський Т., Долик Г.</i> Чинники формування людського потенціалу.....	11
<i>Погребський Т., Недбайло Д.</i> Суспільно-географічні аспекти дослідження міста	13
<i>Хільчевський В., Забокрицька М.</i> Водні ресурси України: оцінка за базою даних інформаційної системи ООН FAO Aquastat.....	15
<i>Штойко П.</i> Людський конструкт «гармонії» та «дисгармонії» в навколишньому середовищі	18
<i>Kejna M., Golub G.</i> Distinctive features in the formation of regional policy of Ukraine and the Republic of Poland	21
ГАЛУЗЕВІ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ВОЛИНИ ТА ПРИЛЕГЛИХ ТЕРИТОРІЙ	23
<i>Голуб Г., Дацюк В., Давидюк В.</i> Особливості розвитку Поромівської територіальної громади Володимир-Волинського району Волинської області	23
<i>Голуб Г., Лапюк С.</i> Вплив міграційних процесів на формування ринку праці Ковельського району	25
<i>Голуб Г., Лойчик А.</i> Соціально-економічний розвиток та фінансова спроможність Вараської територіальної громади Вараського району Рівненської області..	26
<i>Євтушик Т., Яручик С., Матвійчук Л.</i> Аналіз інвестиційної привабливості Боратинської громади	29
<i>Іванчук Ю., Голуб Г.</i> Перспективи соціально-економічного розвитку Луцького району Волинської області	31
<i>Левчук М., Слащук А.</i> Тенденції демографічного розвитку Локачинського району	33
<i>Маковецька Л., Лойчик А.</i> Енергосистема Рівненської області	35
<i>Маковецька Л., Поторась О., Гонтарук Л.</i> Економіко-географічний аналіз розвитку легкої промисловості у місті Луцьк	38
<i>Мандрик І., Поторась О.</i> Україна на світовому ринку безалкогольних напоїв	39
<i>Новосад О., Ступницька М.</i> Перспективи розвитку сільського господарства Рівненської області	42
<i>Поручинський В., Поручинська І., Рогоза О.</i> Тенденції внутрішнього споживання вугілля в Україні	45
<i>Поручинський В., Поручинська І., Сацюк Р.</i> Географія вирощування зерняткових культур в Україні	46
<i>Потапова А., Герасимук В.</i> Ресурсно-інвестиційна привабливість Любешівської об'єднаної територіальної громади	48
<i>Потапова А., Дмитроца І.</i> Формування стратегії сталого розвитку Волинської області	50
<i>Потапова А., Коземіров Б.</i> Сучасний стан паломництва у Волинській області .	53
<i>Потапова А., Семенюк О.</i> Перспективи організації та ведення тепличного бізнесу на території Волинської області	55
<i>Потапова А., Шелест Н.</i> Вплив чинників на систему розселення населення Волинської області	56
<i>Пугач С., Гапонюк В.</i> Особливості географії Facebook у Рівненській області	59
<i>Слащук А., Цекот А.</i> Сучасний стан рослинництва у Волинській області	60

Яроменко О. Внутрірегіональна структура сфери охорони здоров'я Рівненської області	62
ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИРОДНИХ УМОВ ТА РЕСУРСІВ ВОЛИНИ ТА ПРИЛЕГЛИХ ТЕРИТОРІЙ	66
Коваль О., Мельнійчук М. Ефективність функціонування природно-заповідного фонду Вараського району Рівненської області	66
Міщенко О., Ступницька М. Антропогенна перетвореність ландшафтів Костопільського району Рівненської області	68
Павловська Т., Білецький Ю., Ступницька М. Тривалість й часові рамки кліматичних сезонів на метеостанції Ковель	70
Полянський С., Капуза В. Профілактичні заходи захисту торфових ґрунтів від пірогенної деградації	72
Фесюк В., Карпюк З., Чижевська Л., Качаровський Р. Еколого-економічні наслідки водокористування в межах Хмельницької атомної електростанції	74
РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТСЬКІ РЕСУРСИ ВОЛИНИ ТА ПРИЛЕГЛИХ ТЕРИТОРІЙ ..	77
Заячук О., Заячук А. Сучасний стан та перспективи розвитку медичного туризму	77
Копотун І., Лепкий М., Сидорук С., Дащук Ю. Європейський досвід розвитку зеленого туризму	79
Мельнійчук М., Мазур І., Мазур О. Історико-культурні ресурси Рівненського Полісся та їх використання в позакласній роботі	81
Мороз О., Уль А., Матвійчук Л. Логістичні орієнтири розвитку туристичного ринку Німеччини	83
Павловська Т., Качаровський Р., Антипюк О. Шкільні музеї Володимир-Волинського району Волинської області як краєзнавчий потенціал	85
Поручинська І., Клімчук Т. Аналіз природно-рекреаційного потенціалу Волинської області	87
Скабара Р. Природно-ресурсні передумови та тенденції розвитку курорту Трускавець	89
Смирнов І. Герої та події українських визвольних змагань у Галичині та на Поділлі, як туристичний ресурс: Олена Степанів	91
Сугак І., Мандрик І., Копачинська Г. Природно-географічні чинники розвитку туризму в Єгипті	95
Чижевська Л., Карпюк З., Качаровський Р. Природні рекреаційні ресурси Луківської територіальної громади Волинської області	97
РЕГІОНАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ СТУДІЇ	100
Барський Ю., Рогова Х. Сучасний стан розвитку Луцької міської об'єднаної територіальної громади	100
Варава А., Єрко І. Діяльність готельних підприємств Донецького регіону	103
Гладкий О. Нідерланди. Коротка суспільно-географічна характеристика	104
Голуб Г., Поторась О., Гурний Д. Діяльність міжнародного валютного фонду в умовах пандемії COVID-19	107
Кухтій А. Мінеральні води як рекреаційно-туристичні ресурси Закарпатської низовини	109
Маковецька Л., Вдовичук І. Вплив COVID–19 на легку промисловість України ..	110
Маковецька Л., Новосад О., Коритко Б. Трансформаційні процеси управлінської структури галузі зв'язку: передумови та особливості	112
Маковецька Л., Смаль В. Побратимське співробітництво Волинської області та міста Луцька	115

Маковецька Л., Шахновська О. Освітня галузь міста Житомир	117
Мандрик І., Гурний Д. Сучасні особливості розвитку світового та українського ринку кави	119
Мандрик І., Дацюк В. Сучасний стан і тенденції розвитку вугільної промисловості світу	121
СУЧАСНІ ГЕОДЕЗИЧНІ, ФОТОГРАММЕТРИЧНІ ТА ГЕОІНФОРМАЦІЙНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕРИТОРІЙ	124
Манько П., Мельник О. Оцінка фітомаси лісів з використанням даних дистанційного зондування землі	124
Уль А., Резь Р. Методи і моделі цифрової фотограмметрії в завданнях інвентаризації деревних зелених насаджень населених пунктів	127
ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ГЕОГРАФІЇ ТА ЕКОНОМІЦІ	129
Бенедюк В., Бондарєва Ю., Крисюк О. Методичні особливості проведення уроків-семінарів з географії	129
Бенедюк В., Ващук К., Герман В. Евристичний метод як засіб розвитку креативного мислення учнів	130
Бенедюк В., Ришко Л., Бондарєва Ю. Експерсії у природу як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів	132
Волошин О., Барський Ю., Матвійчук Л. Сучасна спрямованість підготовки фахівців з географії та економіки в закладах освіти	133
Грищук М., Чижевська Л., Качаровський Р. Застосування краєзнавчого підходу на уроках географії (на прикладі м. Кам'янка-Бузька Львівської області).	135
Лінник А., Пугач С. Типізація засобів навчання географії та особливості їх використання	137
Маковецька Л., Задачаїна К. Компетентнісний підхід , як основа дослідження транспортної системи Волинської області в освітньому географічному процесі... ..	139
Пугач С., Матвійчук Н., Мельничук Ю. Вивчення транспорту на уроках географії у загальноосвітніх школах	142
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ	144

Наукове видання

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів

Матеріали V Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції
(м. Луцьк, 8–9 квітня 2021 р.)

(Українською, англійською мовами)

Друкується в авторській редакції.
Відповідальність за зміст публікацій та достовірність даних несуть автори

Верстка: С. Пугач, І. Поручинська,
Коректура: С. Пугач, В. Бенедюк, Н. Матвійчук
Обкладинка: С. Пугач, А. Швець

Підписано до друку 12.04.2021. Формат 60×84^{1/16}
Ум. друк. арк. 12,75. Замовлення № 115. Тираж 50.
Папір офсетний Гарнітура Times. Друк офсетний.

Друк ПП Іванюк В. П.
43021, м. Луцьк, вул. Винниченка, 65.
Свідоцтво Держкомінформу України
ВЛн № 31 від 04.02.2004 р.